

הכונס פרק ששי בבא קמא

סא.

עין משפט נר מצוה

נר מ"י פ"ד מהלכות
נזק ממון הלכה ג סמג
עין סט עוש"ע ח"מ סי'
ת"ת סעי' ג ד'
נז ב מ"י שם וגרס
נקודות ועין נמ"מ
טו"ז ש"ע שם ע"פ ה'
נח ג מ"י שם הלכה ז
טו"ז ש"ע שם ע"פ ד'
נח ד מ"י פ"ג מהל'
תמנות עינים ה' ג'
ס ה מ"י שם הלכה ג:

רבינו חננאל

אמר רב ספא משפת
הקוצים ולמעלה. פירוש,
משפת קוצים ולמעלה
בעיני גדר ארבע אמות, כך
פ"ח ז"ל. אמר רב לא
שנו אלא בקודחת אלא
בנכפפת. פי' כגון אש
נוקבת ושורפת מלשון
קודחת באפי' אבל אם היא
בנכפפת. כמו קופצת. ש'
שורפין קולחת. ופי'
עומדה כמו קלח של כרוב.
בנכפפת הולכת ובה. דרך
הרבים. מאן תנא דאמר
פטור. אמר רבא ר' אליעזר
היא דתנן בבבא ג' ר'
אליעזר אומר שש עשרה
אמות כדרך רשות הרבים.
פ"ח ז"ל י"ש מי שאומר
שיש בה שמונה אמות, כר'
אליעזר דאמר אם יש לו
שש עשרה אמה כדרך
הרבים שדיליק האש
באמצעו פטור. הנה יבוא
לו שמונה אמות מזה הצד
ושמונה אמות מזה הצד
כשיעור ברייתא. ויש
אומרים מאן תנא דתניא
אם יפסיק דרך הרבים
פטור. ואמר רבא ר'
אליעזר היא דתני שש
עשרה אמה כדרך הרבים.
מאי שדלית אמר רב
יהודה אמר שמואל מקום
שמימי גשמים שוללין. פי'
יורדין ונקרין מלשון כי
ישל יתקן וכו' וכן שול
תשול לו. ור' יוחנן אמר
אמת המים המחלקת שלל
לאנפיה. פי' כשתמלא
אמת המים תתמלאן
גדוניה סביבותיה. אבל מי
גשמים לא מפסקי. הנהו

ה"ג קראי למה לי ולא גרסינן תרי: מכדי גמרא שחלו ליה. לא
נכרך אלא ללמוד הלכה כמו ששלחו לו ומאי ולא אזה: דעבד
לשם שמים. כיון דליכא איסורא גבי איניש דעלמא: מתני' דרך
הרבים. י"ו אמות מעגלות דדגלי מדבר ילפינן במסכת שבת (ד'
נח): ג' תנא דידן קא חשיב

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אלא למ"ד טמון באש קמביעיא ליה מאי
איבעי ליה קראי אמר לך טמון וחדא מוהנך
קמביעיא ליה בשלמא למ"ד הני תרתי היינו
דכתיב ו'לא אבה דוד לשתותם אמר כיון
דאיכא איסורא לא ניהא לי אלא למ"ד טמון
באש קא מבטיא ליה מכדי גמרא הוא
דשלחו ליה מאי לא אבה דוד לשתותם
דלא אמרינהו משמיהו אמר כך מקובלני
מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר
עצמו למות על דברי תורה אין אומרים
דבר הלכה משמו יוסף אותם לה' בשלמא
למ"ד הני תרתי משום דעבד לשם שמים
אלא למ"ד טמון באש מאי ויסק אותם
לה' דאמרינהו משמא דגמרא: מתני' אעברה
גדר שהוא גבוה ד' אמות או דרך הרבים
או נהר פטור: ג' תנא דידן קא חשיב
מלמעלה למטה שש
אמות פטור חמש אמות פטור עד ארבע
אמות פטור תנא ברא מלמעלה למטה קא
חשיב שתי אמות חייב שלש אמות חייב
עד ארבע אמות חייב אמר רבא ד' אמות
שאמרו דפטור אפילו בשדה קוצים אמר רב
פפא ומשפת קוצים ולמעלה ד' אמות אמר
רב ילא שנו אלא בקולחת אבל בנכפפת
אפילו עד מאה אמה חייב ושמאל אמר
מתני' בנכפפת אבל בקולחת אפי' כל שהוא
פטור תניא כוותיה דרב בד"א בקולחת אבל
בנכפפת ועצים מצויין לה אפילו עד מאה
מיל חייב עברה נהר או שלולית שהם
רחבים ח' אמות פטור: דרך הרבים: מאן
תנא אמר רבא ר"א היא דתנן רבי אליעזר
אומר שש עשרה אמות כדרך רה"ר (פטור):

או נהר: רב אמר נהר ממש ושמאל אמר אריתא דדלאי מ"ד נהר ממש
אע"ג דליכא מיא וכו' ד' אריתא דדלאי אי אית ביה מיא אין אבל לית ביה
מיא לא תנן התם וכו' ואלו מפסקין לפאה הנחל והשלולית ודרך היחיד
דרך הרבים מאי שלולית אמר רב יהודה אמר שמואל מקום שמי
גשמים שוללין שם רב ביבי א"ר יוחנן אמת המים שמוחלקת שלל
לאנפיה מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי דהנהו
דאמר אמת המים אבל מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי דהנהו
באגני

דבריימא מלמעלה קא חשיב דענין אחר לא מיפרש אלא עד ולא עד בכלל דכלל מקום ד' אמות כלמעלה מד' אמות ובמיתנין
לא קתני עד דבארבע אמות פטור ואפילו קתני במיתנין עד כמו דבריימא אין שייך להקשות דפשיטא דמיתנין לא מיפרשא אלא
מלמעלה למטה ובבריימא לא מיפרשא אלא מלמעלה למטה אלא אי במיתנין קתני עד ובבריימא לא קתני עד אז שייך למפרך שפיר
אי נמי בשניהם אין עד שייך למפרך שפיר דמיתנין קתני עד' אמות פטור ובריימא קתני חייב וא"ת אי בשניהם אין עד אמאי
אכטריך לשנוי מיתנין מלמעלה למטה ובריימא מלמעלה למטה לימא מיתנין ד' אמות דוקא כלל עד ובריימא מיפרשא בעד וי"ל דכיון

דלא קתני עד לא כאן ולא כאן צדקה הוא דכי היכי דהך מיפרשא בעד הך נמי מיפרשא בעד: ג'
לא שנו אלא בקולחת. אגדר קאי וגרס אכל בנכפפת אפי' עד מאה אמה ולא גרס מאה מיל דמיל לא שייך בגובה ולפי הספרים
דגרסי מאה מיל ז"ל דקאי אדרך רה"ר ואין נראה דהא בסמון מיימי משנה דדרך הרבים ואמרינן עלה מאן תנא משמע דעד השתא
לא איירי בה אע"ג דבריימא דתניא כוותיה גרס מיל דברוכז איירי ולא בגובה דקתני ועינים מלויין לה מ"מ שפיר קאמר תניא כוותיה
דבריימא מוקמה למיתנין בקולחת: דרך הרבים מאן תנא רבי אליעזר היא. אמתנין קאי והו' סתם ואח"כ מחלוקת:
מאן דאמר נהר ממש אע"ג דלית ביה מיא. ואע"ג דנכפפת הרבים בעי ט"ו אמות הכא סגי בה' אמות מתוך שהנהר עמוק
וגם יש בו קרירות מים שעוצרים בו תמיד: א"ל מפסקין לפאה בו'. במסכת פאה (פ"ג מ"א) גרס בסדר המשנה דרך
היחיד ואח"כ דרך הרבים ומפרש בירושלמי דמשום סיפא איכטריך למיתני דקתני הכל מפסקין לזרעים ואינו מפסקין לאילן דקמ"ל
לפילו דרך הרבים אינו מפסקין לאילנות ועוד [קא] חשיב אכל הרבים ושכיל הרבים בקצוה צימות החמה והצימות הגשמים והשתא
שכיל היחיד איכטריך לאשמועינן דאע"פ שהוא קטן מדרך מפסק מאחר שהוא קצוה ודרך היחיד איכטריך דס"ד כיון שאין קצוה לא מפסק
אע"פ שהוא רחב ושכיל הרבים איכטריך דס"ד אמינא דשכיל היחיד הוא דענין קצוה צימות החמה וצימות הגשמים אכל שכיל
הרבים אע"פ שאין קצוה צימות הגשמים מפסקין קא משמע לן:

שמחלקת שלל לאנפיה. כשגדלה האמה מתמלאה מים צורות שימין ומערות שסביבותיה שמשקין בהם השדות:

(א) נ"מ נב. ע"ש.
(ב) ג' הרמב"ם בקדושת,
(ג) ס"א דתניא ועין רש"י,
(ד) מהר"ש מ"ו, (ה) פאה
פ"ד (מ"א) ז"ב נה. מנחות
ע"ל: מ"ב פ' קדושים,
(ו) ג"א ע"ל, (ז) כמ"א:
במיתנין, (ח) ויעי' מוספות
חולין נד: ד"ה כסלע,

תורה אור השלם

1. ויבקעו שלשת
הגבורים
פילשתים וישאבו מים
בשער וישאו ויבאו אל
דוד ולא אבה לשתותם
ויסק אותם ליה:
שמואל ב כג טז

מוסף רש"י

ואלו מפסקין לפאה.
למה שמי פחות (מנחות
(א). הנחל. כגון נחל
איתן אשר לא יעברו בו
ולא חרע. קרקע קשה
מלא צורות ואבנים שאין
ראוי לחרע (רש"י ב"ב
(ה). והשלולית. קטלת
מי גשמים (שם) ואם יש
שם ויעה מנחל ומנחל
טמן פאה לכל אחד ואחד,
דהיא שלולית מפסקא
לה (מנחות שם). ודרך
הרבים. ט"ו אמה (שם).